

1. Domače branje

Ciril Kosmač

Tantadruj

Uvod:

Novelo Tantadruj, katero je napisal Ciril Kosmač je bila izdana leta 1959. Pisatelj na sprehodu v Piranu ustavi pred pokopališčem ter prebere napis pri vhodu. Tako se začne spominjati svojih mladostniških let ter njegove matere. Mati mu je kot otroku pripovedovala zgodbe in v tistem trenutku se je spomnil na eno izmed njih o vaškem "norčku" Tantadruju. Pisatelj se sprašuje kako se je zdaj nato spomnil, nato pa začne pripovedovati o zgodbi.

Obnova zgodbe:

Zgodba se začne z pripovedjo o "norčku" po imenu Tantadruj. Tantadruj je poseben človek, kateri v vsakem svojem stavku uporabi besedo "Tantadruj". Fant zbira kravje zvonce in si jih obeša okrog telesa z vrvjo. Zbrati jih želi točno 40 za 40 mučnikov. Ima pa posebno željo po smrti kaj ti mu je mati nekoč rekla, da bo resnično srečen ko bo umrl. V začetku pripovedi jih ima 37 in se ravno odpravlja na pot proti sejmu, kateri bo na Mostu v Soči.

Na sejmu sreča svojega prijatelja, prav tako "norčka", s katerim se odpravi iskati Tantadruju najlepši zvonci. Nato se Tantadruj odpravi k župniku, da bi mu povedal da je končno našel pravilni način kako prav "umreti". Župnik mu odkloni idejo saj pravi da ni primerna za "njegovo" smrt. Zato žalosten in potrtn hodi ter sreča še 2 druga "norčka".

Nato žalosten in potrtn sedi v gostilni, ter nato pride njegov prijatelj tudi posebej vendar ne kot ostali "norčki", vendar velja za posebnega zaradi njegovega glasu ter lepote. Ta zaigra na Tantadrujeve zvončke, Tantadrujevo pesmico.

Tantadruj z pogovorom z "norčki", pride do sijajne zamisli kako bi zares "umrl", prišli so na misel da bi ga zakopali na pokopališču. Ko so prispeli na pokopališče je bila že trda noč, ter so Tantadruju skopali luknjo, Tantadruj pa je zlezel vanj. Ker ob pokopu zvonijo cerkveni zvonci, je en od "norčkov" šel pozvonit, ter tako zbudil celotno vas, ker so mislili da gori so vsi hiteli proti zvoncu, kjer so srečali norčka, ta pa jih je v obnemelosti poslal proti pokopališču, kjer so srečali ostale norčke. Jezen župnik ob pogleda Tantadruja mu v jezi reče da sploh nebo umrl, stražnik pa razpošlje vse "norčke" v svojo smer.

Književne osebe:

Tantadruj: Tantadruj glavni lik je poseben človek, kateri v vsakem svojem stavku uporabi besedo "Tantadruj". Fant zbira kravje zvonce in si jih obeša okrog telesa z vrvjo. Zbrati jih želi točno 40 za 40 mučenicov. Ima pa posebno željo po smrti kaj ti mu je mati nekoč rekla, da bo resnično srečen ko bo umrl.

Jelčica: Tantadrujeva ljubezen. Je hroma, ter Tantadruju je napisala pesmico, kateri si Tantadruj velikokrat zapoje.

Božorno-boserna Luka: Je star fizično nemogoč opravljati dela saj je po poklicu zidar in je pred mnogimi leti padel ter izgubil roko, obe nogi, katero je eno zamenjala lesena palica z podkvijo konja. Velikokrat v svojem stavku izreče besedi božerno-boserna.

Ravna-palica Matic: Celó življenje je usmeril v izrezanje palice, katera bo na obeh koncah in vsepovsod enaka. Ne govori veliko, vendar zato velikokrat ponovi besedo oz. stavek katerega je nazadnje slišal.

Furman-Rusepata: Značilno ga nič ne gane in le izreče: "Pha! Raus e patacis – repa in krompir!". To pa zato, ker je nekoč delav pri kmetu, pri katerem je dobival zajest le repo in krompir. Lepega dne se mu je vtrgalo in poklal vso živino. Od takrat naprej uporablja prej naveden stavek.

Dogajalni prostor in čas:

Novela spada v socialni realizem, saj opisuje usodo oziroma problematiko norčka. Poudarek je na želji po smrti. Junaki socialnega realizma je pripadnik določenega razreda, razredni sloj pa odloča o njegovi sreči.

Pisatelj nam zgodbo pripoveduje v zimski, vetrovni noči, ko se vrača iz Pirana. Sama zgodba pa se je odvijala v zimskem času, ko so še živeli hlapci, deklet, mašetarji,...

Pesnik:

Ciril Kosmač: 1910 - 1980. Po ljudski šoli v domačem kraju, dveh letih srednje trgovske šole v Gorici in privatni mali maturi na italijanski klasični gimnaziji v Tolminu, je prišel do tiste šole življenja, v kateri je spoznal, kako "življenje žre življenje". Zaradi političnega delovanja so ga fašistične oblasti 1929 zaprle. Obsojen je bil na tri leta strogega policijskega nadzora. Po letu dni je pobegnil domov in se kmalu uveljavil kot pisec povesti in novel. Bil je urednik in filmski dramaturg, nato je dolga leta živel kot svoboden književnik. Umrl je v Ljubljani.

Mnenje o delu:

Delo C.Kosmača je za razmislek vseh nas. Vprašanje, katero se bi morali vsi "normalni" ljudje vprašati: Kaj je normalno? Kateri človek je normalen? Zakaj ljudje sklepamo po nekakšnih navideznih standardih kdo je normalen in kdo ni? To so vprašanja katera zadeva vse ljudje in v knjigi jih nam želi pisatelj predstaviti. Delo se mi je zelo dopadlo.